

Извјештај о квалитету за
МЈЕСЕЧНО ИСТРАЖИВАЊЕ
ТРГОВИНЕ НА МАЛО, 2013.

Републички завод за статистику,
Бања Лука, 2014.

Садржај

1. Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања	5
1.1. Намјена и периодика провођења истраживања	5
1.2. Правни основ и одговорност статистичких институција	5
1.3. Јединица посматрања	5
1.4. Прикупљање података	5
1.5. Обухват	5
1.6. Дефиниције	6
1.7. Обрада података	6
1.8. Објављивање резултата	6
1.9. Кључне варијабле	6
1.10. Кључне статистике	6
1.11. Упитник	7
1.12. Контакт информације	7
2. Релевантност	7
2.1. Релевантност варијабли	7
2.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа расположивих ESS статистика (R1)	7
3. Тачност	7
3.1. Грешке узорковања	7
3.1.1. <i>Поступак израчунавања грешака узорковања</i>	7
3.1.2. <i>Грешка узорковања – Показатељ квалитета и учинка – Коефицијент варијације (A1)</i>	8
3.1.3. <i>Објашњења</i>	8
3.1.4. <i>Активности за смањење грешака узорковања</i>	8
3.2. Неузорачке грешке	8
3.2.1. <i>Грешке обухвата</i>	8
3.2.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа прекомјерног обухвата (A2)	8
3.2.1.2. Грешка недовољног обухвата	9
3.2.1.3. Мјере за смањење грешака обухвата	9
3.2.2. <i>Грешке мјерења</i>	9
3.2.2.1. Контроле за откривање грешака мјерења	9
3.2.2.2. Разлози за настанак грешака мјерења	9
3.2.2.3. Поступање у случају грешака мјерења	9
3.2.2.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа едитовања/уређивања података (A3)	9
3.2.2.5. Мјере за смањење броја грешака мјерења	9
3.2.3. <i>Грешке неодговора</i>	9
3.2.3.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора извјештајне јединице (A4)	9
3.2.3.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора варијабле (A5)	9
3.2.3.3. Поступци у случају неодговора	9
3.2.3.4. Поступци за смањење стопе неодговора	10
3.2.3.5. Показатељ квалитета и учинка – Стопа импутираних података (A6)	10
3.2.3.6. Показатељ квалитета и учинка – Број учињених грешака, према врсти (A7)	10
3.2.3.7. Показатељ квалитета и учинка – Просјечна величина ревизије (A8)	10
4. Правовременост и тачност објаве	10
4.1. Правовременост објаве	10
4.1.1. <i>Показатељ квалитета и учинка – Правовременост првих резултата (T1)</i>	10
4.1.2. <i>Показатељ квалитета и учинка – Правовременост коначних резултата (T2)</i>	10
4.2. Тачност објаве	10
4.2.1. <i>Показатељ квалитета и учинка – Тачност објаве (T3)</i>	10
4.3. Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности објаве	11
5. Доступност и јасноћа	11
5.1. Доступност	11

5.1.1. Канали дисеминације.....	11
5.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених канала дисеминације (AC1).....	11
5.1.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених начина дисеминације (AC2)	12
5.1.5. Показатељ квалитета и учинка – Број приступа on-line бази података (AC3).....	12
5.2. Јасноћа	12
5.2.1. Штампане публикације и интернетска објава	12
5.2.1.1. Дисеминирани резултати.....	12
5.2.1.2. Ниво (детаљност) дисеминације.....	12
5.2.1.3. Метаподаци.....	12
5.2.1.4. Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата	13
5.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа комплетности мета података (AC4).....	13
6. Упоредивост и усклађеност.....	13
6.1. Временска упоредивост	13
6.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Дужина упоредивих временских серија (CC1).....	13
6.1.2. Прекиди у временским серијама	13
6.1.3. Остали фактори, који утичу на временску упоредивост	13
6.2. Географска упоредивост	13
6.2.1. Упоредивост с чланицама Европског статистичког система.....	13
6.3. Десезонирање	13
6.4. Усклађеност између привремених и коначних података.....	13
6.4.1. Политика дисеминације привремених података	13
6.4.2. Показатељ квалитета – Усклађеност између привремених и коначних података (CC2).....	13
6.4.3. Разлози за веће разлике између привремених и коначних података	13
6.5. Усклађеност с резултатима референтног истраживања	14
6.5.1. Кратак опис референтног истраживања	14
6.5.2. Показатељ квалитета и учинка – Усклађеност са референтним подацима (CC3).....	14
6.5.3. Разлози за већа одступања.....	14
7. Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета.....	14
8. Процјена корисничких потреба и перцепција корисника	14
8.1. Класификовање и разумијевање корисника.....	14
8.2. Мјерење перцепција и задовољства корисника.....	14
8.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Индекс задовољства корисника (US1).....	15
8.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника (US2)	15
9. Трошкови и оптерећеност испитаника/извјештајних јединица	15
9.1. Трошкови Републичког завода за статистику.....	15
9.1.1 Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама (PCR1).....	15
9.2. Оптерећеност и трошкови испитаника/извјештајних јединица	15
9.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника у сатима и/или финансијским показатељима (PCR2)	15
9.3. Мјере за смањивање трошкова и оптерећености.....	15
10. Повјерљивост, транспарентност и заштита	15
10.1. Повјерљивост	15
10.2. Транспарентност	16
10.3. Заштита.....	16
11. Закључак	16

1. Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања

1.1. Намјена и периодика провођења истраживања

Мјесечно истраживање трговине на мало у Републици Српској служи за израчунавање индекса промета у трговини на мало и мјерење динамике његовог кретања.

Циљ мјесечног истраживања трговине на мало јесте да обезбиједи податке неопходне за праћење промјена промета робе у трговини на мало. Такође се могу пратити и утицаји сезонских и других промјена које се могу уочити на основу мјесечних података о кретању обима промета робе.

Индекс промета дистрибутивне трговине је краткорочни индикатор који се користи у статистици националних рачуна и за потребе екстерних корисника.

Индекс трговине на мало израчунава се у редовној мјесечној динамици.

1.2. Правни основ и одговорност статистичких институција

Мјесечно истраживање трговине на мало у Републици Српској проводи се на основу Статистичког програма Републике Српске за период 2013–2017, који је заснован на Закону о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и важећег годишњег Плана рада Републичког завода за статистику.

1.3. Јединица посматрања

Јединице посматрања су пословни субјекти чија је претежна дјелатност трговина на мало и јединице пословних субјеката чија претежна дјелатност није трговина на мало, али остварују значајан промет од трговине на мало.

1.4. Прикупљање података

Истраживање проводи Републички завод за статистику Републике Српске преко својих шест подручних одјељења. Подаци се прикупљају извјештајном методом на нивоу разреда (NACE Rev 2). Почетком године, Завод за статистику Републике Српске подручним одјељењима доставља образце и упутство за попуњавање која одјељења поштом достављају извјештајним јединицама обухваћеним узорком. Извјештајне јединице попуњене извјештаје достављају у два примјерка, до 10-тог у текућем мјесецу за претходни мјесец, на адресе подручних одјељења Завода. Након логичке контроле одјељења извјештаји се достављају Републичком заводу за статистику гдје се наставља сљедећа фаза обраде података.

1.5. Обухват

Истраживање се проводи методом узорка. Оквир за избор узорка је Статистички пословни регистар.

Обухваћена су сва велика и средња предузећа, која остварују промет у трговини на мало већи од 2 000 000,00 КМ и случајним узорком изабрана мала предузећа. У узорак не улазе предузећа која остварују промет испод 100 000 КМ на годишњем нивоу. На основу резултата добијених на бази узорка оцјењује се цијели скуп.

1.6. Дефиниције

Трговина на мало подразумијева куповину робе ради даље продаје становништву за личну потрошњу, употребу у домаћинству као и за обављање дјелатности личним радом сопственим средствима. Трговином на мало сматра се и продаја преко консигнационих продавница или стоваришта, најчешће увозне робе за личну потрошњу, под условом да је предузеће регистровано за обављање дјелатности трговине на мало.

Промет у трговини на мало без ПДВ-а је вриједност укупно оствареног промета од продаје робе на мало искључујући порез на додану вриједност који је купцима урачунат у продајну цијену, за претходни и извјештајни мјесец. Вриједност промета уписује се без децималних мјеста.

Промет од осталих дјелатности подразумијева вриједност свих осталих продатих производа и услуга на тржишту (трговина на велико, посредовање у трговини на велико, поправци, угоститељство, саобраћај, индустрија и остале дјелатности).

1.7. Обрада података

Подаци прикупљени од извјештајних јединица, које су укључене у ову статистичку активност, представљају основу за процјену података за цијелу популацију. На основу микро података о промету извјештајних јединица и њиховим агрегирањем на нивоу стратума у оквиру дјелатности - КД БиХ 2010 израчунава се укупан промет. Агрегирање промета на више нивое (грана, област, специјални агрегати – комбинација више разреда или комбинација разреда и гране) дјелатности се врши прије компилације индекса.

1.8. Објављивање резултата

Републички завод за статистику, објављује номинални индекс промета трговине на мало у облику редовног мјесечног статистичког саопштења трговине на мало. Поред тога, подаци се објављују и у Мјесечном статистичком прегледу, Статистичком годишњаку и публикацији „Ово је Република Српска“. Индекси промета трговине на мало објављују се на нивоу гране. Подаци се објављују мјесечно. Резултати истраживања се објављују као коначни 26-тог дана од дана завршетка референтног периода.

Све публикације су доступне у електронском облику на званичној интернет страници Републичког завода за статистику РС.

1.9. Кључне варијабле

- промет у трговини на мало (без ПДВ-а),
- износ ПДВ-а у КМ,
- промет од осталих дјелатности (без ПДВ-а),
- износ ПДВ-а у КМ од осталих дјелатности,

1.10. Кључне статистике

- мјесечни (ланчани) индекс, који показује промјену индекса промета у текућем мјесецу у односу на претходни мјесец,
- индекс, који показује промјену индекса промета у текућем мјесецу у поређењу с просјеком базне претходне године,
- индекс, који показује промјену индекса промета у текућем мјесецу у поређењу с просјеком базне 2010 године,
- годишњи индекс, који показује промјену индекса промета у текућем мјесецу у односу на исти мјесец претходне године.

1.11. Упитник

Упитник мјесечног истраживања трговине на мало доступан је на страници Завода http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/obraci/unutrasnja_trgovina/TRG_1_Obrazac.pdf.

1.12. Контакт информације

За провођење Мјесечног истраживања трговине на мало задужено је Одјељење услужних статистика.

Контакт особе:

Јелена Гламочица	jelena.glamocika@rzs.rs.ba	051 332-718
Санела Васиљевић	sanela.vasiljevic@rzs.rs.ba	051 332-758

2. Релевантност

2.1. Релевантност варијабли

Мјесечне варијабле трговине на мало које захтијева СТС регулатива су варијабла промета (120) и дефлатор продаје (330). Варијабла промета по СТС регулативи се израчунава, док се варијабла дефлатор продаје не рачуна. Мјесечне индекси промета трговине на мало служе како потребама екстерних корисника тако и за потребе интерних корисника (националних рачуна).

2.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа расположивих ESS статистика (R1)

Према наведеном у тачки 2.1, стопа расположивих статистика износи 50,0% [(1/2x100)].

3. Тачност

3.1. Грешке узорковања

3.1.1. Поступак израчунавања грешака узорковања

У провођењу мјесечног истраживања трговине на мало, користи се узорак (обухваћена сва велика и мала предузећа и случајним узорком изабрана мала предузећа). Имајући у виду да се непознати параметри читаве циљне популације процјењују користећи само њен један дио (одабрани узорак), није могуће избјећи грешке које настају узорковањем. Дизајн и величина узорка, као најважнији фактори који одређују величину узорачке грешке, су под контролом статистичара и циљ је да се узорачка грешка сведе на најмањи могући ниво, у складу са ресурсима који су на располагању за провођење истраживања.

Имајући у виду све узорке које је теоријски могуће извући из оквира, различити узорци ће дати и различите процјене параметара циљне популације. С циљем избјегавања погрешне интерпретације процијењених параметара, потребно је имати и квантификовану мјеру варијабилности процјена из свих могућих теоријских узорака. Мјера те варијабилности у овом истраживању је варијанса, која се израчунава на следећи начин:

$$\hat{V}_h = \sum_{h=1}^H N_h^2 \frac{1-f_h}{m_{rh}} S_{yh}^2$$

при чему је:

$$f_h = \frac{n_h}{N_h}; \quad S_{yh}^2 = \frac{1}{m_{rh}-1} \sum_{j=1}^{m_{rh}} (y_j - \bar{y}_h)^2; \quad \bar{y}_h = \frac{1}{m_{rh}} \sum_{j=1}^{m_{rh}} y_j$$

f_h - стопа узорковања у стратуму h ($h=1...H$)

n_h - број јединица у узорку стратума h

N_h - број јединица у оквиру стратума h

m_h - број јединица скупа одговора стратума h

$\bar{y}_h$ - просјек y_i на нивоу стратума h

S_h^2 - квадрат стандардне девијације y_i на нивоу стратума h

Укупна варијанса је збир израчунатих варијанси на нивоу сваког стратума:

$$\hat{V} = \sum_{h=1}^H \hat{V}_h$$

Стандардна грешка (SE) се израчунава као квадратни коријен из варијансе.

Коефицијент варијације (CV) је релативна мјере прецизности процјена и представља однос између стандардне грешке и вриједности процијењеног параметра:

$$CV = \frac{SE}{\hat{\theta}} \cdot 100.$$

3.1.2. Грешка узорковања – Показатељ квалитета и учинка – Коефицијент варијације (A1)

Табела 1 CV% за процјене тотала мјесечног промета у трговини на мало

NACE REV2 грана	Јануар 2013	Фебруар 2013	Март 2013	Април 2013	Мај 2013	Јун 2013	Јул 2013	Август 2013	Септембар 2013	Октобар 2013	Новембар 2013	Децембар 2013
471	0.74	0.61	0.93	1.09	0.94	0.95	0.84	0.94	1.22	1.30	1.11	1.62
472	3.68	4.83	5.24	5.48	4.54	4.29	4.03	4.13	4.91	4.61	4.79	3.65
473	0.63	0.55	1.10	1.32	0.80	0.70	0.53	0.56	0.37	0.66	0.48	0.82
474	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
475	3.33	4.71	4.45	4.96	4.53	3.62	3.62	3.71	4.29	3.78	2.87	3.25
476	0.90	0.61	0.84	0.77	1.44	1.03	0.86	1.34	1.01	0.72	0.47	0.87
477	3.61	3.72	3.85	3.44	3.25	2.99	3.13	3.42	3.34	3.26	3.34	3.59
479	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

3.1.3. Објашњења

Параметри циљне популације се процјењују методом количничког процјенивања (енг. ratio estimation) користећи укупан промет који је доступан у оквиру узорка за сва предузећа, као помоћну информацију.

3.1.4. Активности за смањење грешака узорковања

Периодично се врши анализа коефицијената варијације и модификовање дизајна или величине узорка.

3.2. Неузорачке грешке

3.2.1. Грешке обухвата

Грешка обухвата нису идентификоване.

3.2.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа прекомјерног обухвата (A2)

Грешка прекомјерног обухвата није идентификована.

3.2.1.2. Грешка недовољног обухвата

Грешка недовољног обухвата није идентификована.

3.2.1.3. Мјере за смањење грешака обухвата

Редовно ажурирање пословног регистра.

3.2.2. Грешке мјерења

3.2.2.1. Контроле за откривање грешака мјерења

Прва контрола података се врши одмах после прикупљања података и то је тзв. визуелна контрола (неуписан податак, грешка у достављеном податку). Након тога при уносу података раде се логичке контроле података. Након формирања сирове базе врши се и аутоматска контрола која се односи на: потпуност уноса промета, да ли је неки промет био 0, контрола промета гдје су зебиљежене неоправдано велике промјене у односу на претходни референтни период (смањење или повећање промета за 30%).

3.2.2.2. Разлози за настанак грешака мјерења

Грешке мјерења су могуће у фази испуњавања упитника и у фази уноса података. Разлози за настанак грешака углавном се односе на то да лице које попуњава образац није довољно оспособљено за попуњавање упитника или није пажљиво прочитало упутство за попуњавање и због недовољне пажње лица која уносе податке.

3.2.2.3. Поступање у случају грешака мјерења

Уколико се грешка направи приликом попуњавања упитника, контактира се извјештајна јединица и у консултацији са њом врши се корекција податка. Уколико се грешка направи приликом уноса података, поново се узимају достављени образци и уноси се коригован тачан податак. Грешке се коригују прије израчунавања индекса промета у трговини на мало, тако да накнадне ревизије података нису вршене.

3.2.2.4 Показатељ квалитета и учинка – Стопа едитовања/уређивања података (A3)

Не води се евиденција о едитованим подацима, тако да се не располаже стопом едитованих података.

3.2.2.5 Мјере за смањење броја грешака мјерења

Методологија прикупљања података и упутства достављена извјештајним јединицама су детаљна и прецизна, што увелико доприноси смањењу броја грешака приликом попуњавања упитника. У случају откривања грешака, обавезно се контактира извјештајна јединица, телефонским или директним контактом, ради исправке података.

Такође, логичке контроле уграђене у апликацију онемогућавају грешку приликом уноса података.

3.2.3. Грешке неодговора

3.2.3.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора извјештајне јединице (A4)

Стопа неодговора/неодзива извјештајне јединице је спорадична и занемарљива. Сва предузећа која су на почетку године изабрана у узорак дужна су да достављају попуњене статистичке извјештаје. Стопа неодговора је око 1%.

3.2.3.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора варијабле (A5)

Није било неодговора варијабле.

3.2.3.3. Поступци у случају неодговора

У случају неодговора врши се импутација података из других извора или се ради процјена.

3.2.3.4. Поступци за смањење стопе неодговора

Уколико извјештајна јединица не достави попуњен образац у предвиђеном року, контактира се телефонски или се шаље ургенција за доставу података.

3.2.3.5. Показатељ квалитета и учинка – Стопа импутираних података (А6)

Није рађена импутација.

3.2.3.6. Показатељ квалитета и учинка – Број учињених грешака, према врсти (А7)

Грешке у подацима се уклањају приликом обраде тако да се не врше накнадне ревизије, као ни накнадне исправке.

Приликом уклањања грешака током обраде не води се евиденција о броју грешака по врсти.

3.2.3.7. Показатељ квалитета и учинка – Просјечна величина ревизије (А8)

Не проводи се ревизија података.

4. Правовременост и тачност објаве**4.1. Правовременост објаве****4.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост претходних резултата (Т1)**

Правовременост прве објаве резултата истраживања је одређена као разлика између датума прве објаве и краја референтног раздобља, у нашем случају се ради о 26 дана од дана завршетка референтног мјесеца.

Табела 2. Правовременост резултата Мјесечног истраживања трговине на мало за 2013. годину

Посматрани период	Мјесечно истраживање трговине на мало												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Просјек
Датум објаве	13.03.	27.03.	26.04.	26.05.	27.06.	26.07.	26.08.	01.10.	30.10.	26.11.	26.12.	26.01.	
Број дана од краја референтног периода до датума објаве	41	27	26	26	27	26	26	31	30	26	26	26	28,2

4.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост коначних резултата (Т2)

Претходни резултати су уједно и коначни подаци.

4.2. Тачност објаве**4.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Тачност објаве (Т3)**

У 2013 години је каснило саопшење за јануар, фебруар, мај, август и септембар. Остала мјесечна саопштења су објављена на предвиђени дан публикавања.

Табела 2. Тачност објаве резултата Мјесечног истраживања трговине на мало за 2013. годину

Посматрани период	Мјесечно истраживање трговине на мало												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Просјек
Планирани датум објаве према Календару публикавања	26.02.	26.03.	26.04.	26.05.	26.06.	26.07.	26.08.	26.09.	26.10.	26.11.	26.12.	26.01.	
Стварни датум објаве	13.03.	27.03.	26.04.	26.05.	27.06.	26.07.	26.08.	01.10.	30.10.	26.11.	26.12.	26.01.	
Одступање стварног од планираног датума објаве	15	1	-	-	1	-	-	5	4	-	-	-	2

4.3. Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности објаве

Разлог за веће кашњење јануарског саопштења је прелазак на нову методологију, која је подразумијевала нови начин одабира узорка, обраде и публикавања података. Кашњење фебруарског, мајског и септембарског саопштења произишло је из корекције техничких грешака насталих при обради и агрегирању података, док је августовско саопштење каснило због ангажовања референта на инструктажи ентитетских инструктора за Попис.

5. Доступност и јасноћа

5.1. Доступност

5.1.1. Канали дисеминације

Број	Канали дисеминације	Коришћено
1	Web страница – интернет објава	ДА
2	Писани захтјеви корисника по њиховој спецификацији	НЕ
3	Подаци који се објављују путем телефона	ДА
4	Дигитални медији (ЦД, дискете, итд ..)	НЕ
5	Подаци представљени на новинарској конференцији	НЕ
6	Тематски билтен	НЕ
7	Посебне штампане публикације	ДА
8	Базе, доступне спољним корисницима	НЕ
9	Статистички заштићени микроподаци	ДА

5.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених канала дисеминације (AC1)

Стопа коришћених канала дисеминације резултата је 44,4% (4/9X100).

5.1.3. Начини дисеминације

При објављивању резултата коришћени су следећи начини дисеминације:

Број	Начини дисеминације	Коришћено
1	Web страница – интернет објава	ДА
2	Web странице осталих институција	НЕ
3	Web странице међународних организација	НЕ
4	Писани захтјеви	НЕ
5	Телефонско посредовање	ДА
6	Дигитални медији (ЦД, дискете, итд ..)	НЕ
7	Подаци представљени на новинарској конференцији	НЕ
8	Годишњак	НЕ
9	Ово је Република Српска	НЕ
10	Саопштење	ДА
11	Тематски билтен	НЕ
12	Посебне публикације	ДА
13	Публикације Еуростата	НЕ
14	Публикације осталих међународних организација (ОЕЦД, ИМФ)	НЕ
15	Базе података, намијењене за интерну употребу	НЕ
16	Базе, доступне спољним корисницима	НЕ

5.1.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених начина дисеминације (АС2)

Стопа коришћених начина дисеминације је 25,0% (4/16X100).

5.1.5. Показатељ квалитета и учинка – Број приступа on-line бази података (АС3)

База података мјесечног статистичког истраживања није доступна on-line.

5.2. Јасноћа

5.2.1. Штампане публикације и интернетска објава

- Мјесечно саопштење трговине на мало
- „Мјесечни статистички преглед“ у дијелу који се односи на трговину на мало

5.2.1.1. Дисеминирани резултати

Резултати истраживања приказани су у облику индексних бројева (мјесечно саопштење и мјесечни преглед). Подаци нису десезонирани.

Поред прегледа података у табелама подаци, у горе наведеним публикацијама, такође су приказани путем графикона.

5.2.1.2. Ниво (детаљност) дисеминације

У статистичким публикацијама за Републику Српску, индекси трговине на мало приказани су на нивоу гране по NACE Rev 2 и специјалних агрегата (комбинација више разреда или комбинација разреда и гране).

5.2.1.3. Метаподаци

У оквиру Метаподатака, на званичној интернет страници Завода, за ово истраживање су доступни основни појмови и дефиниције, као и Методологија у дијелу интернет странице Завода http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/obrasci/unutrasnja_trgovina/TRG_1_Obrazac.pdf.

Поред тога, у краћем облику, метаподаци су доступни и у оквиру штампаног и електронског саопштења, Статистичком годишњаку и публикацији „Ово је Република Српска“.

5.2.1.4. Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата

Подаци су јасно приказани на веб страници РЗС РС, у PDF формату, у Excel табелама и графички како би се омогућило корисницима да анализирају и употребљавају податке.

5.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа комплетности мета података (AC4)

Није предмет посебних анализа.

6. Упоредивост и усклађеност

6.1. Временска упоредивост

6.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Дужина упоредивих временских серија (CC1)

Подаци о кретањима мјесечних индекса промета трговине на мало у Републици Српској прикупљају се и објављују од јануара 2006. године у мјесечној динамици.

Вриједност показатеља, обзиром да се ради о мјесечним временским серијама, износи 95 (11+7x12).

6.1.2. Прекиди у временским серијама

Истраживање до 2012. године је било дјелимично усклађено са СТС ЕУ регулативом и проводило се на територијалном принципу, а од јануара 2013 је усклађено са СТС ЕУ регулативом. Подаци су ревидирани до 2006. године и није било прекида у серији.

6.1.3. Остали фактори, који утичу на временску упоредивост

Није било фактора од значаја да би утицали на временску упоредивост.

6.2. Географска упоредивост

6.2.1. Упоредивост с чланицама Европског статистичког система

Подаци се прикупљају у складу са СТС регулативом бр. 1165/98, и подаци су упоредиви са чланицама ЕУ.

6.3. Десезонирање

У мјесечном истраживању трговине на мало није рађено десезонирање.

6.4. Усклађеност између привремених и коначних података

6.4.1. Политика дисеминације привремених података

При објављивању резултата мјесечног истраживања трговине на мало у Републици Српској, не користи се политика дисеминације привремених података овог истраживања.

6.4.2. Показатељ квалитета – Усклађеност између привремених и коначних података (CC2)

Претходни резултати су такође и коначни резултати, тако да се овај показатељ не израчунава.

6.4.3. Разлози за веће разлике између привремених и коначних података

Не постоје разлике између претходних и коначних података, јер су претходни резултати уједно и коначни.

6.5. Усклађеност с резултатима референтног истраживања

6.5.1. Кратак опис референтног истраживања

Референтно истраживање је тромјесечно истраживање дистрибутивне трговине. Тромјесечно истраживање дистрибутивне трговине се проводи на бази узорка и усклађено је са СТС ЕУ регулативом. Захваљујући усклађености оба истраживања са СТС ЕУ регулативом, могућа је упоредивост добијених података.

6.5.2. Показатељ квалитета и учинка – Усклађеност са референтним подацима (ССЗ)

Формула за рачунање показатеља усклађености са референтним истраживањем је:

$$ССЗ = x - y / y$$

гдје је x -вриједност варијабле у посматраном истраживању, а y -вриједност варијабле у референтном истраживању.

Посматрајући варијаблу промета у посматраном и референтном истраживању добијемо да је:

$$\text{Промет: } ССЗ = \frac{x - y}{y} = (2\,778\,217 - 2\,499\,909) / 2\,499\,909 = 0.11$$

6.5.3. Разлози за већа одступања

Није било већих одступања.

7. Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета

Није предмет посебних анализа.

8. Процјена корисничких потреба и перцепција корисника

8.1. Класификовање и разумијевање корисника

Захтјеви корисника су задовољени на начин да се уз PDF формат, на web страници Завода, може пронаћи и Excel табела са индексима промета трговине на мало ради лакшег управљања подацима и њихове анализе. Како би се олакшала интерпретација података свако мјесечно саопштење за јавност, поред табела са подацима, садржи кратак коментар и методолошка упутства на српском и на енглеском језику.

Најважнији корисници мјесечних индекса трговине на мало су:

- Владине и друге институције јавне управе попут Министарства финансија РС, Министарства за економске односе и регионалну сарадњу РС, Министарства трговине и туризма РС, Агенције за банкарство РС, општинских управа, као и институције на нивоу БиХ, Агенција за осигурање БиХ, Дирекција за економско планирање
- Пословни субјекти (предузећа, адвокати и адвокатске коморе, Привредна комора РС)
- Факултети и истраживачки центри, удружења грађана)
- Општа јавност (физичка лица)
- Медији (РТВ куће и принтани медији)
- Страни корисници (EUROSTAT, WB, IMF, амбасаде страних држава)

8.2. Мјерење перцепција и задовољства корисника

Завод је реализовао општу анкету о задовољству корисника а није конкретно за ову статистику.

8.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Индекс задовољства корисника (US1)

С обзиром да се не проводи посебно истраживање о задовољству корисника не рачуна се ни индекс задовољства корисника.

8.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника (US2)

Не обавља се посебно истраживање задовољства корисника.

9. Трошкови и оптерећеност испитаника/извјештајних јединица

9.1. Трошкови Републичког завода за статистику

9.1.1 Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама (PCR1)

Трошкови за провођење мјесечног истраживања трговине на мало нису предмет посматрања.

9.2. Оптерећеност и трошкови испитаника/извјештајних јединица

9.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника у сатима и/или финансијским показатељима (PCR2)

Трошкови и оптерећеност извјештајних јединица нису предмет посматрања.

9.3. Мјере за смањивање трошкова и оптерећености

Наставити на инцирању доставе података о ПДВ-у од Управе за индиректно опорезивање БиХ, на основу чега би могли потпуно користити административне изворе.

10. Повјерљивост, транспарентност и заштита

10.1. Повјерљивост

Подаци који се прикупљају за потребе истраживања, подлијежу законским оквирима повјерљивости и искључиво се користе у статистичке сврхе.

Законом о статистици РС дефинисани су правни оквири заштите и повјерљивости података. Тако, члан 17. тачка 3 налаже: „Повјерљиви подаци који се прикупљају у статистичке сврхе, не смију се користити у друге сврхе.“

У дијелу VIII ПОВЈЕРЉИВОСТ ПОДАТАКА И ЗАШТИТА ЛИЧНИХ ПОДАТАКА, Закона о статистици РС је регулисана ова област.

Такође, Правилником о заштити повјерљивих података у РЗС РС, регулисано је осигуравање повјерљивости индивидуалних података, као и процедуре при давању, размјени и уступању тих података корисницима и/или групама корисника.

10.2. Транспарентност

Корисници су упознати са начином кориштења података из статистичког истраживања мјесечне трговине на мало.

Уочене грешке у публикованим издањима коригују се. С обзиром да до сада нису биле суштинског карактера, у публикацијама се није означавао грешка, већ је публикација замијењена новом верзијом гдје се из наслова може видјети да је исто кориговано..

10.3. Заштита

Наведено у поглављу 10.1.

11. Закључак

У наредном периоду потребно је:

- Произвести реалне, десезониране и календарски прилагођене индексе на нивоу агрегата за публикавање.
- Дорадити СТС апликацију за евидентирање броја едитованих и импутираних података.
- Урадити WEB апликацију.